

Ökad koll på hjärtat

Screening ska förebygga stroke

Stroke kan förebyggas genom att patienter screenas för förmaksflimmer. Det menar svenska forskare som nu inleder en stor studie på 13 000 personer i Stockholms län och i Halland. Studien förväntas spara miljontals kronor åt landstingen.

En av de vanligaste orsakerna till stroke är förmaksflimmer i hjärtat. Mellan 200 000 och 250 000 svenskar har hjärtflimmer, enligt Mårten Rosenqvist, professor och hjärtspecialist vid Södersjukhuset. För minst 5 000 av dem varje år leder besvären till stroke. Den vetenskapen ligger bakom en ny studie som Stockholms läns landsting och Region Halland har inlett för att förebygga sjukdomen.

– Stroke är i dag en folksjukdom som för med sig svårt lidande, konstaterar Mårten Rosenqvist.

Han leder studien där 13 000 personer i åldern 75–76 år och boende i Stockholms län och Halland kommer att screenas för hjärtflimmer.

Bakgrunden är en pilotstudie där 15 procent av de undersökta patienterna visade sig vara i riskzonen för stroke. För en del av patienterna upptäcktes hjärtflimmer direkt på sjukhuset. De som inte fick svar direkt fick med sig en så kallad tummätare hem för att själva kunna mäta sitt EKG två gånger om dagen. Med en knapptryckning skickades mätresultatet till forskarna för analys.

Bernt Ahlqvist i Lycksele var

med i en liknande studie som gjordes i Norrland.

– Både morgon och kväll fick jag lämna EKG till läkarna. Det var första gången det upptäcktes att något inte var bra med hjärtat. Jag hade egentligen inte känt av det mer än när jag var ute och arbetade i skogen, något var gallet. Jag brukar ha en låg puls på 55. Nu hade jag plötsligt över 100, jag var slut jämt, säger Bernt Ahlqvist.

Läkarna konstaterade att Bernt hade hjärtflimmer. Han fick det blodförtunnande läkemedlet Waran samtidigt som han behandlades med elstötter i hjärtat för att återställa hjärtats rytm.

– Att jag fick blodförtunnande medel är säkert en bidragande orsak till att jag lever i dag. Det hade kunnat gå riktigt illa.

Mårten Rosenqvist tror att studien inte bara kommer att visa att det går att förebygga många fall av stroke. Beräkningar visar att projektet också kan komma att spara stora pengar åt landstingen i uteblivna vårdkostnader.

– Varje strokepatient kostar i genomsnitt 600 000 kronor. Studien i sig kostar cirka 15 miljoner, men då kan vi försiktigt räkna med att vi sparar 80 miljoner kronor i utebliven vårdkostnad. Det finns stora samhällsvinster och stora vinster för patienterna i minskat lidande att göra, säger Mårten Rosenqvist.

KRISTOFFER TÖRNMALM

08-13 50 00, kristoffer.tornmalm@svd.se

☉ Vad gäller saken?

Varje år får 30 000 svenskar stroke, som är ett samlingsnamn för hjärnblödning och hjärninfarkt – blodpropp i hjärnan. En vanlig orsak till stroke är förmaksflimmer. Cirka

200 000 svenskar har flimmer. Varje år leder det till att 5 000 får stroke. Enligt Mårten Rosenqvist, hjärtläkare och professor, löper 75-åringar med flimmer 25–30 procents

risk att få en stroke inom en femårsperiod. Om patienten behandlas med blodförtunnande medel som Waran kan dock risken förebyggas med närmare 70 procent, menar han.

Under en förebyggande studie i Norrland upptäckte läkarna att Bernt Ahlqvist hade hjärtflimmer. "Jag hade egentligen inte känt av det mer än när jag var ute och arbetade i skogen."

FOTO: JOHANNA WULF